

1867 - 1967 • JUBILEJNA SEZONA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

CELJSKI GROFJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

HRANILNO KNJIŽICO KREDITNE BANKE CELJE
DOBITE PRI VSEH NAŠIH POSLOVNIH ENOTAH
IN 111 POŠTAH NA PODROČJU KREDITNE
BANKE CELJE

BRATKO KREFT

CELJSKI GROFJE

Drama iz življenja srednjeveških fevdalcev, katerim
so tlačanili naši predniki

Režija: BRANKO GOMBAČ

Scena: Avgust Lavrenčič

Kostumi: Mija Jarčeva in Milena Kumarjeva

Glasba: Marjan Vodopivec

Lektor: Majda Križajeva

Herman II., grof celjski etc.	– Pavle Jeršin
Friderik, njegov sin	– Štefan Volf
Barbara, kraljica ogrska, njegova hči	– Mija Mencejeva
Ulrik, sin grofa Friderika iz zakona z Elizabeto Frankopanko	– Franci Gabrovšek
Veronika, druga žena Friderikova	– Marjanca Krošlova
Jošt von Helfenberg, poveljnik celjskih čet	– Jože Pristov
Pater Gregor, minorit, Hermanov dvorni kaplan	– Branko Grubar
Eneas Silvius Piccolomini, osebni tajnik kanclerja Schlicka	– Janez Bermež
Sodnik	– Marjan Dolinar
Pravdač	– Sandi Krošl
Orožar	– Cveto Vernik
Pekovski mojster	– Borut Alujevič
Trgovec	– Jože Zagoričnik
Gvardijan celjskih minoritov	– Bruno Vodopivec
Padar	– Drago Kastelic
Kmetica	– Anica Kumrova
Glas kmeta	
Patri, vojaki	* * *

PREMIERA 21. JUNIJA 1968

Sepetalka: **Anica Kumer** — Vodja predstave: **Stanko Jost** — Tehnično vodstvo: **Franjo Cesar** — Razsvetljava: **Bogo Les** — Krojaška dela: **Amalija Pallrjeva, Jože Gobec** — Slikarska dela: **Ivan Dečman** — Frizerska dela: **Vera Srakar** — Rekviziterska dela: **Ivan Jeram** — Čevljarska dela: **Konrad Faktor** — Odrski mojster: **Franc Klobučar** — Garderoba **Angela Korošec**.

Celjski grofje — že od nekdaj so burili pisateljsko domišljijo. V ospredju je bila vselej tragedija Veronike Deseniške, ki predstavlja v nekem smislu očlovečenje tistih pravic, za katere se je naše ljudstvo borilo skozi stoletja. Ob Bratku Kreftu se omenja predvsem Anton Novačan, ki je s svojim »Hermanom Celjskim« (1928) zagovarjal tezo, da so bili celjski grofje utemeljitelji jugoslovanskega nacionalizma in da je bila njihova težnja po razširitvi ozemlja zarodek velike jugoslovanske države. Kot nasprotnik te ideje se je mladi Kreft za pisanje svoje drame o Celjanih (1932) temeljito oborožil z zgodovinskim gradivom. Že sam bežen vpogled v zgodovino mu je povedal, da celjski grofje niso mogli biti nosilci slovenskega ali celo jugoslovanskega nacionalizma. Začetki nacionalizma so se pojavljali pri meščanskem razredu, ki pa je bil pri nas v tisti dobi šele v zarodku. Svojih fevdalnih prednikov Slovenci nimamo. (In če bi jih imeli, ali bi se z njimi ponašali?!) Celje je v srednjem veku politično pripadalo nemški državi in njegovi grofje so bili Nemci. Tako govore zgodovinski viri.

Gotovo je simpatična ta zgodovinska eksaktnost mladega Krefta, dasi je pri pisanju svoje drame izpričal popolnoma osebni pogled na zgodovinsko snov. Pisateljska svoboščina mu to dovoljuje. Zgodovinski dogodek, ki nam je po zgodovinskih virih dovolj okvirno ohranjen, pa Kreftu vendarle ni bil pripomoček za samo fabuliranje. Zgodovinsko resnico je hotel podati predvsem s svojimi značaji. Tudi se je dovolj podučil o dramaturgiji zgodovinske drame, da je našel srečen kompromis med šekspiriziranjem (v ospredju je človek, njegov značaj, zgodovina je samo okvir) in šiliniziranjem (značaji so samo približno očrtani, zato da so lahko nosilci neke ideje, predvsem ideje avtorjevega časa, ki so infiltrirane v določeno zgodovinsko okolje). Kreftu je bil potreben predvsem drugi princip: v času, ko je bila revolucionarna zavest še kako potrebna, je preko zgodovinskega dogodka in življenja Celjanov izpovedal miselnost svojega časa. Tako da govoriti svojim pozitivnim junakom ideje, ki so bile v tridesetih letih našega stoletja izredno žive. Gotovo je, da se je ob času nastanka teznost drame manj čutila kakor danes, ko so uresničene ideje, ki jih manifestira avtor v zgodovinskem okviru. Vendar nima delo danes nič

manjšo zgodovinsko in uprizoritveno upravičenost. Friderik je prikazan v odnosu do Veronike tako, kakor je bilo edino možno, brez meščanske romantike: kot lahkomišelnež, razbrzdan človek: zgodovina nikjer ne omenja, da bi kdaj branil Veroniko. Delo je poskus svetovnonazorske opredelitve: tako je treba gledati zgodovino, v luči dialektike, dogodke in ljudi pa prikazati v taki pojavno možni obliki, ki ne idealizira, marveč domala znanstveno dokazuje.

Zakaj »Celjski grofje«?

Ko smo ob koncu pretekle sezone postavili Kreftove Celjske grofe na prostem, smo računali na podoben obisk, kot ga je pred tem doživela naša uprizoritev na Starem gradu. Pri teh predstavah, kolikor jih je bilo v mestnem parku, pa smo imeli komaj 978 obiskovalcev. Kakor kaže, je le odločilna izbira prizorišča, vendar na Starem gradu ne bomo mogli igrati vse dotlej, dokler ne bodo urejene cesta, razsvetljava in pa seveda samo prizorišče z avditorijem.

Tako smo v letošnji sezoni uvrstili »Celjske grofe« v redni repertoar, ker menimo, da predstave naši abonenti še niso videli. Posebej nas opravičuje pri tej odločitvi še nova, nespektakularna postavitev in pa druga zasedba v glavnih vlogah.

Pavle Jeršin

je prejel prvomajsko nagrado Združenja dramskih umetnikov Slovenije za vlogo Švejka v Brechtovem »Švejku v drugi svetovni vojni« (režija Franci Križaj) in pa za vlogo Komarja v Cankarjevih »Hlapcih« (režija Mile Korun). Posebno priznanje združenja je dobil ansambel našega gledališča za uprizoritev »Hlapcev«.

V celjskih kinematografih

- 24.—25. 6. Alibi na vodi, češki
- 27.—30. 6. Marnie, ameriški barvni
- 1.—7. 7. Robinson Crusoe, ameriški barvni
- 7.—14. 7. Mary Poppins, ameriški musical
- 8.—10. 7. Tom Jones, angleški barvni

Gledališki list SLG Celje. Sezona 1967/68, št. 9. Izdalo in založilo Slovensko ljudsko gledališče Celje. Predstavniki: upravnik Slavko Belak. Uredil: Janez Zmavc. Naklada: 500 izvodov. Cena 1 N-din. Tisk »Celjski tisk« Celje.

